

တၢ်အိၣ်ကတၢ်ကတီၤသးလၢနတၢ်ဒီးကွၢ် ERCP(ဟၢဖၢဒွဲပူၤကွၢ်ဂီၤဒိ) အဂီၢ်

ဆိကတီၢ်ကွၢ် မ့တမ့ၢ် ရဲၣ်လီၤကွၢ်နတၢ်သ့ၣ်ဆၢကတီၢ်-

နမ့ၢ်ဘၣ်ဆိကတီၢ်ကွၢ် မ့တမ့ၢ် ရဲၣ်လီၤကွၢ်နတၢ်သ့ၣ်ဆၢဖးကတီၢ်လၢအသီန့ၣ် ဝံသးစူၤ, ကိးလီၤတဲစိ ၆၁၂-၈၇၁-၁၁၄၅ လၢအဆိအချ့တက့ၢ်

ဝံစိတီဆၢတၢ်မၤ-

နကဘၣ်ရဲၣ်ကျဲၤလီၤပုၤစိဆၢကွၢ်ထွဲနဆူနတၢ်ဒီးကွၢ်သးဒီးအိၣ်လၢတၢ်ဆါဟံၣ်ဖဲနတၢ်ဒီးကွၢ်သးကတီၢ်ခါလၢနနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒီးသိလ့ၣ်ဒီးငါတမ့ၢ်တၢ် ဃုထၢလၢအဂ့ၤဘၣ် မ့တမ့ၢ် လၢနဟဲဃုာ်ဒီးပုၤကွၢ်ထွဲနန့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်ရဲၣ်ကျဲၤလီၤတၢ်လုၢ်ထီၣ်လုၢ်လီၤဒီးပုၤကွၢ်လၢကကွၢ်ထွဲနလၢနအိၣ်ဘၣ်တၢ်ဆါဟံၣ် လၢတၢ်ဒီးကွၢ်သးကတီၢ်သ့ၣ်န့ၣ် နတၢ်ဒီးကွၢ်သးကဘၣ်တၢ်ဆိကတီၢ်ကွၢ်အိၣ်ဒီးရဲၣ်လီၤကွၢ်အိၣ်လၢအသီလီၤ.

တချုးနတၢ်ဒီးကွၢ်သး ၁ သီ-

- ဒုၣ်ကွၢ်တၢ်အိၣ်အကိၤတဖၣ်ဒီး စးထီၣ်အိၣ်တၢ်လၢအထံဆ့ဖဲမုၢ်နၢၤ ၁၁:၄၅ န့ၣ်ရံၣ်တက့ၢ်. တၢ်အိၣ်ထံဆ့ပုၤဃုာ်ဒီးတၢ်အိၣ်လၢနကွၢ်အခံဒးဖျါ န့ၣ်လီၤ.
 - o တၢ်အိၣ်ထံဆ့အဒိတဖၣ်မုၢ်ဝဲ- ထံအီ, လးဖးထံ (တပၣ်ဒီးတၢ်နီၤထံ မ့တမ့ၢ် တၢ်နီၤထံဟံ) ကသူထံဆၢ မ့တမ့ၢ် တၢ်ချီထံ Gatorade, Pedialyte မ့တမ့ၢ် Powerade တၢ်သဝံထံဒီးတၢ်ထံအိၣ်လၢတမ့ၢ်တၢ်သဝံထံ (Sprite, 7-Up, Gingerale) တၢ်သူတၢ်သ့ၣ်ထံ လၢတပၣ်ဒီးအနီၢ် (အဲပၢၣ်ထံ, စပံးသ့ၣ်အထံ, သ့ၣ်ဖိဆၢသ့ၣ်ထံ) Jell-O ဒီးထံဆ့ဖဲတၢ်သ့ၣ်ထံတဖၣ်လီၤ.
 - o တၢ်လၢလံာ်အံၤ တၢ်တပျဲအီၤ လၢတၢ်အိၣ်ထံဆ့အဂီၢ်ဘၣ်- တၢ်ထံအလွဲဂီၤ သံးဧၤကံးဧၤ တၢ်အိၣ်လၢပၣ်ဒီး တၢ်နီၤထံတဖၣ်, ဖြိၣ်ထံ တၢ်ကျဲထံတဖၣ်, တၢ်သူတၢ်သ့ၣ်အထံ ပၣ်ဒီး အဖံးဒီးတၢ်အိၣ်ညါသူးန့ၣ်လီၤ.

အနံၤဖဲနဒီးကွၢ်သး-

ကသံၣ်ကသီလၢဂီၢ်ကတီၢ်အဂီၢ်- နအီဘၣ်နကသံၣ်ကသီလၢဂီၢ်ခါအဂီၢ်ခဲလၢာ် ဃုာ်ဒီးသွံၣ်ဆိၣ်သနံးတၢ်ဆါအကသံၣ်တဖၣ်, ကသံၣ်မၤဘျုးသွံၣ် (တၢ်မ့ၢ်တမၤ နၤလၢကဘၣ်ပတုၢ်အီအီဖဲပဝဲၤ ဒၢးတၢ်ဖဲးတၢ်မၤဆၢကတီၢ်) methadone ကသံၣ်မၤဂၢၢ်တၢ်ထုးဃးဃုာ်ဒီးတၢ်အီဆူးသဝံးထံလၢ ၃ န့ၣ်ရံၣ်ကတီၢ်တချုး နတၢ်ဒီးကွၢ်သး မ့တမ့ၢ် ဆိန့ၢ်အလီၢ် န့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဆိၣ်ဆၢန့ၣ် ဆဲးကျဲၤနပုၤရဲၣ်ကျဲၤတၢ်လၢခါဆူညါတၢ်န့ၣ်လီၤလၢ အိၣ်စူၣ်လံာ် ဒီး/မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤဂၢၢ် သွံၣ်တၢ်ဆၢပတီၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဆဲးအိၣ်တၢ်အိၣ်အထံဆ့လၢ ၃ န့ၣ်ရံၣ်ဂီၢ်တချုးနတၢ်ဒီးကွၢ်သး ဝံဒီးပတုၢ်ကွၢ်အီတက့ၢ်. ဟးဆဲးတၢ်ထံအလွဲဂီၤ, တၢ်အိၣ်ပၣ်ဒီးတၢ်နီၤထံတဖၣ်, ဖြိၣ်ထံ တၢ်ကျဲထံတဖၣ်, သံးဧၤကံးဧၤတဖၣ်, တၢ်အိၣ်ညါသူးဒီးကသံၣ်ကသီလၢတဖိးသဲးစးတဖၣ်တက့ၢ်. တၢ်စူးကါဘၣ်တၢ်တဖၣ်အံၤဒုးကဲထီၣ်တၢ်ဆိကတီၢ်ကွၢ် နတၢ်ဒီးကွၢ်သးသ့န့ၣ်လီၤ.

• တချုးနတၢ်ဒီးကွၢ်သးစးထီၣ် ၆ န့ၣ်ရံၣ်-

- o ဒုၣ်ကွၢ်တၢ်ထံတၢ်နီၤဒီးတၢ်အိၣ်အကိၤတဖၣ်ခဲလၢာ်တက့ၢ်
- o အိၣ်တၢ်နီၤတမံၤလၢတဂ့ၤ

ဟဲစိဘဉ်ဒီးတၢ်လၢလံာ်တဖၣ်အံၤဆူနတၢ်ဒီးကွၢ်သးတက့ၢ်-

- တၢ်အုၣ်ကီၤအခး / ခိၣ်ဂီၤ
- ဟဲစိဘဉ်ဆူၣ်ချ့ၣ်စံၣ်စိၤအလၢပွဲၤကွီၣ်ဒိလၢပၣ်ဃုာ်လၢလံာ်တြုၣ်အံၤဒီးနၤဖဲနတၢ်သ့ၣ်ဆၢကတီၢ်အနံၤတက့ၢ်
- ခုခါဘူးကတၢ်ကသံၣ်ကသီတဖၣ်ပၣ်ဃုာ်ဒီးကသံၣ်ကသီတၢ်ပွၤအီၤနီၢ်ကစၢ်ဒီးတၢ်လၢပၣ်ဃုာ်အါထီၣ်တဖၣ်
- ဟဲစိဘဉ်ဒီးလါနါပိးလီတဖၣ်မ့ၢ်လၢတၢ်ကမၤနဘျုးလီၤကွံာ်အီၤတချုးလၢစးထီၣ်နတၢ်ဒီးကွၢ်သးန့ၣ်လီၤ

ERCP မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်-

မ့ၢ်တၢ်ဖဲးတၢ်မၤအကျဲတခါလၢတၢ်စူးကါအီၤဒ်သိးကယုသ့ၣ်ညါဒီးတၢ်ကူစါယါဘျါဘဉ်တၢ်ဆါအါမံၤအါကလုာ်လၢကဝ် သဒံကျိၤတဖၣ်, သ့ၣ် ဒီးဆံၣ်ဒၢပူၤလီၤ. တၢ်ဆါဒ်အမ့ၢ်လၢတဖၣ် တၢ်ညဉ်ကိၢ်လိာ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်သံးတူၢ်သးတဖၣ် (တၢ်ဒီးဘဉ်အထံးရှုၤလၢကးတံာ်တၢ်) တၢ်ထံၣ်န့ၣ်အီၤလီၤတံာ်လီၤဆဲးသ့ၣ် ERCP ကတီၢ်ခါဒီးတၢ်ကူးတံာ်ကွံာ်ဟၢဖၢအထံးရှုၤသ့ၣ်အလီၢ်မ့ၢ်အိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. လၢပုၤဆါတနီၤနီၤ တၢ်စူးကါ ERCP ဒ်သိးကယုသ့ၣ်ညါဆါတံာ်လၢမ့ၢ်အလီၢ်အိၣ်လၢ ကဘဉ်မၤတၢ်ကူးကွဲးယါဘျါခါ မ့တမ့ၢ် အလီၢ်တအိၣ်ခါဒီးကမ့ၢ်တၢ်အကဲဘျုးလၢတၢ်ဟ့ၣ်ဘဉ်နီၢ်ခါကွၢ်ဂီၤဒွဲအဂ့ၢ်ကျိၤလၢပုၤကူးကွဲးယါဘျါတၢ်လိာ်ဘဉ်ဝဲလၢ တၢ်ကူးကွဲးယါဘျါပုၤတဂၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. သဒံ မ့တမ့ၢ် ကဝ်အထံကျိၤတၢ်ဆါလၢအနးတဖၣ် ဘဉ်တၢ်ကူစါအီၤသ့ၣ်ဖျါကျဲတဖၣ်လၢတၢ်ကူးကွဲးထီၣ်သဒံကျိၤခီၣ် ထံး ထုးထီၣ်ကွံာ်လၢတဖၣ် ဒီးထၢန့ၣ်လီၤပီၤထးသ့ၣ်ဖျါ (ဖျါစတံးတၢ်ဆူးထံကျိၤဖဲတဖၣ်) လၢတၢ်ကျိၤလၢဘဉ်ကးတံာ်သးဒ်သိးကမၤဂ့ၢ်ထီၣ်က့ၤအတၢ်ထံယွၤ ကျိၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ယကြးမ့ၢ်လၢဆိကမိၣ်တၢ်မနုၤဖဲတၢ်မၤ ERCP ကတီၢ်ခါလဲၣ်-

ရဲၣ်ကျဲၤလီၤဟံၣ်စၢၤလၢကအိၣ်ဘဉ်လၢတၢ်ဆါဟံၣ်လၢ ၃ န့ၣ်ရဲၣ်ဂီၢ်ဖဲနဒီး ERCP အနံၤန့ၣ်တက့ၢ်. တၢ်ဒီးကွၢ်သးကယံာ်ဆၢကတီၢ် ၃၀ တုၤ ၉၀ မံးနံးန့ၣ်လီၤ. တချုးတၢ်ဒီးကွၢ်သး တၢ်ကသံကွၢ်နၤနကသံၣ်ကသီဂ့ၢ်စံၣ်စိၤဒီးတၢ်တဘဉ်လိာ်တဖၣ်အဂ့ၢ် ဒီးကသံၣ်သရၣ်မုၢ်ကသ့ၣ်န့ၣ်လီၤအံၤသ့ၣ်ထံကျိၤဆူနသ့ၣ်ကျိၤပူၤလၢ နစု မ့တမ့ၢ် စုဒုၣ်လီၤ. တၢ်တဘဉ်လိာ်ဒီးကသံၣ်ကသီတဖၣ်လၢပၣ်ဃုာ်ဒီး အဲၣ်အိၣ်ဒံ (တၢ်ကျိၢ်ကျိၤအလဲ မ့တမ့ၢ် "တၢ်ဖူအလွဲၣ်") န့ၣ်တမ့ၢ်ကသံၣ်အတၢ်တြီၤလၢ တၢ်မၤ ERCP အဂီၢ်ဘဉ်, သနၢ်က့ၤကြးဘဉ်တၢ်တၢ်ပီၣ်အီၤဒီးနကသံၣ်သရၣ်ဖဲနတၢ်ဒီးကွၢ်သးအနံၤန့ၣ်လီၤ.

ဖဲတၢ်ဒီးကွၢ်သးကတီၢ်ခါ တၢ်ကဆဲးန့ၣ်နၤကသံၣ်လၢအံၤသ့ၣ်ထံကျိၤဒ်သိးနကအိၣ်မုၢ်ဘဉ်သးအဂီၢ်လီၤ. လၢတၢ်အိၣ်သးကတီၢ်ပူၤ နကဆဲးဘဉ်ကသံၣ်သးသပူၤ လၢတၢ်ဆဲးန့ၣ်အီၤဖျါပုၤဆဲးကသံၣ်သးသပူၤတဂၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤဆါတနီၤဒီးန့ၣ်ဘဉ်ကသံၣ်မၤသံတၢ်ဃုာ်တချုးတၢ်ဒီးကွၢ်သးလီၤ. ကသံၣ်သရၣ်ကဆွဲၣ်လီၤတၢ် ပီၤဖဲအစၢ်တဘိ တၢ်ကိးအီၤလၢ endoscope (တၢ်ဒီးကွၢ်န့ၣ်ပုၤကဖုဒွဲပူၤပီးလီၤ) ဆူနကိာ်ပူၤဒီးကယိာ်လီၤကယိာ်ဆူတၢ်အိၣ်ကျိၤပူၤ ကဖုပူၤဒီးပုၤဖိပူၤ (ပုၤဖိ စဲဘူးဒီးကဖုခီၣ်ထံးတက့ၢ်) န့ၣ်လီၤ. တုၤတၢ်ထံၣ်ဘဉ်လၢတၢ်ကိာ်လီၤတုၤတၢ်ကျိၤပူၤတဖၣ်ဖျါဂ့ၢ်န့ၣ် ကီၤဘိဆဲးကျိၤတဘိ (ဖျါစတံးအဘိဆဲး) ကကိာ်လီၤသး ဆူ တၢ်ဒီးကွၢ်န့ၣ်ပုၤကဖုဒွဲပူၤပီးလီၤ အပူၤန့ၣ်လီၤဆူတၢ်ကျိၤပူၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကျိၢ်ကျိၤအလဲ ("တၢ်ဖူအလွဲၣ်") ကဘဉ်တၢ်ဆဲးန့ၣ်လီၤဆူတၢ်ကျိၤပူၤ (ကဝ် မ့တမ့ၢ် သဒံ) ကယိာ်ကယိာ်ဒီးတၢ်ကဒိ ကွၢ်အဲးစရ့ၤ (လီၤယဲၤ) န့ၣ်လီၤ.

ယကြးမ့ၢ်လၢဆိကမိၣ်တၢ်မနုၤဖဲတၢ်မၤ ERCP ဝံၤလီၢ်ခဲန့ၣ်လဲၣ်-

ကသံၣ်သရၣ်ကကတံာ်ကတီၢ်န့ၣ်တၢ်ဟံၣ်ဖျါအလၢပွဲၤလၢကသံၣ်သရၣ် လၢအဆုၤနၤခီၤလၢ ERCP အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်ဒီးဘဉ် ERCP ဒ်တၢ်ချုၤပုၤဆါတဂၤအသိး န့ၣ် နကအိၣ်ဘဉ်လၢတၢ်ကွၢ်စူၣ်ကွၢ်ဆဲးနၤအလီၢ် တုၤလၢကသံၣ်ကသီအတၢ်ဒိဘဉ်မၤဟူးလၢကွံာ်ခဲလၢကတစုန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်တၢ်ညီၣ်န့ၣ်လၢနကတူၢ်ဘဉ်တၢ်ညိးထီၣ် ဖဲတၢ်ဒီးကွၢ်သးဝံၤဒီးနကိာ်ယုာ်ဘိကဆါဘဉ်နၤတစိာ်တလီၢ်ဖဲလီၤ. ဖဲနစံၣ်လီၤဘဉ်တၢ်ဆါဟံၣ်အခါ နကဒီးန့ၣ်ဘဉ်တၢ်န့ၣ်လီၤအလီၤတံာ်လီၤဆဲးလၢနကအိၣ်ဘဉ် က့ၤတၢ်အိၣ်ဒီးကသံၣ်ကသီအညီၣ်န့ၣ်တဖၣ်ကသ့ၣ်အခါဖဲလဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲတဖၣ်လၢအိၣ်ဒီး ERCP မၤအသးသ့အိၣ်တမံၤမံၤခါ

ERCP မ့ၢ်တၢ်ညီၣ်န့ၢ်လဲၤအသးဘျုးဘျုးဆှံတၢ်မၤအီၤခီၣ်ဖျါကသံၣ်သရၣ်တဖၣ် လၢဒီးဘၣ်တၢ်သိၣ်လိလီၤဆီဒီးလဲၤခီၣ်ဖျါဘၣ်ဝဲတၢ်မၤအကျဲအံၤန့ၣ်လီၤ။ ဒ်လဲၣ်ဂ့ၤ, တၢ်ဒီးကွၢ်သးအကျဲတဖၣ်ခဲလၢအိၣ်ဒီးတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်န့ၣ်လီၤ။ တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်တဖၣ်လၢ ERCP န့ၣ်ပၣ်ဃုာ်ဒီး တၢ်ထူၣ်ဖျါ (မ့တမ့ၢ် တၢ်ယၢ်တံာ်ဖး) လၢကဖုပူၤ တၢ် အိၣ်ကျိၤ မ့တမ့ၢ် ပံာ်ပူၤ- တၢ်သွံၣ်ထီၣ်ဖဲတၢ်ကူၤစါယါဘျုးသးအလီၢ်- တၢ်ဘၣ်ကံၤဒ်အမ့ၢ် ကဝၢ်ညိး- တၢ်ခိၣ်ဆၢကသံၣ်ကသီ- သးဒီးပသိၣ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲ- ဒီးမဲၤ ဒီးမဲၤချံၣ်တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးန့ၣ်လီၤ။

တၢ်ဒီးကွၢ်သးအတၢ်လၢဘၣ်ယိၣ်အိၣ်ဝဲအါကလုာ်လီၤတၢ်လီၤဆီကွံာ်လိာ်သးလၢတၢ်ဒီးကွၢ်သးအပတီၢ်ဖီခိၣ် တၢ်လၢထံၣ်န့ၣ်သးဖဲတၢ်ဒီးကွၢ်သးကတီၢ်ခါ တၢ်ကူၤစါယါဘျုးတဖၣ်လၢဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်န့ၣ်အီၤ ဒီးတၢ်ဆူးတၢ်ဆါအဂ့ၤလၢလၢအိၣ်ဖျါထီၣ် ဒ်အမ့ၢ်သးဒီးပသိၣ်တၢ်ဆါတဖၣ်န့ၣ်လီၤ။ တၢ်ဃုမၤလိသ့ၣ်ညါစဲကျဲးထူးထီၣ်ရၤလီၤဟံၣ်ဖျါဝဲလၢကဝၢ်ညိးအတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်အိၣ် ၅-၁၀% ဒီးတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်လၢတၢ်ဘၣ်ကံၤ တၢ်သွံၣ်ထီၣ် ဒီးတၢ်ထူၣ်ဖျါအဂီၢ်တဖၣ်အိၣ်စ့ၤန့ၣ် ၁% န့ၣ်လီၤ။ တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲမ့ၢ်အိၣ်ထီၣ်တခီ ကဘၣ်ဒုးထီၣ်သးတၢ်ဆါဟံၣ် တၢ်သွံၣ်တၢ်သွံၣ် ကွၢ်မၤက့ၤတၢ်ဒီးကွၢ်သးအကျဲ မ့တမ့ၢ် ကူးကွဲးမၤဘၣ်လိာ်က့ၤတၢ်န့ၣ်လီၤ။ နကသံၣ်သရၣ်ကတၢ်ပိၣ်သကိးတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲအဂ့ၤလၢဖျါလၢကအိၣ်ထီၣ်ဝဲအဂ့ၢ်ဒီးနၤတချုးစးထီၣ်မၤက့ၤတၢ်ဒီးကွၢ်သးအကျဲပတီၢ်န့ၣ်လီၤ။